

Kokemäenjoen vesistön
vesiensuojeluyhdistys ry

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Maa- ja metsätalousministeriö

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon II (Loiku II)

Hanna Arola / Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Janne Pulka / Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Jarkko Leka/Valonia

Loppuraportti

1.1.2021-30.11.2022

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon II

Loppuraportti 1.1.2021-30.11.2022

Arola H. ym. 2022. Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon II. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry.
Loppuraportti 1.1.2021-30.11.2022.

Tekijät:

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Hanna Arola

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Janne Pulkka

Valonia
Jarkko Leka

Tekijät	Hanna Arola ym. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVVY Yhdistys)
Hanke	Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon II (Loiku II)
Toteuttajat	KVVY Yhdistys ja Valonia
Yhteyshenkilö	Hanna Arola, hanna.arola@kvvy.fi , 050 3301 862
Hankeaika	1.1.2021-30.11.2022
Hankealue	Loimijoen vesistöalue
Rahoitus	MAA- JA METSÄTALouden VESIEHALLINNAN EDISTÄMISEN AVUSTUSHAKU

Yhteenveto

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon II (Loiku II) oli Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n (KVVY Yhdistys) ja Valonian yhteishanke. Hanke toteutettiin aikavälillä 1.1.2021-30.11.2022. Hankkeen kustannusarvio oli 224 510 euroa ja sille oli myönnetty maa- ja metsätalousalueiden vesienhallinnan edistämisen hankeavustusta 70 % eli maksimissaan 157 157 euroa (sis alv). Hankkeen lopulliset kokonaiskustannukset olivat 173 279 euroa.

1) Loimijoen pelastusohjelman jalkautus Loimijoen vesistöalueella

Aiemmassa Loiku-hankkeessa tehtiin Loimijoelle pelastusohjelma laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Pelastusohjelmaan on koottu tietopaketti asioista, jotka vaikuttavat keskeisesti Loimijoen vesistöalueen vesien tilaan, ja keinoista, joilla vesien tilaa voidaan parantaa.

Hanke jalkautti pelastusohjelmaa ja toimintamallia laajalla verkosto- ja sidosryhmätyöllä sekä tiedottamalla alueen vesienhoitotyöstä eri kanavien kautta. Lisäksi hanke antoi muun muassa paikallistoimijoille kunnostusneuvontaa ja edisti siten pelastusohjelman toteutusta. Näkyvin paikallishanke, jonka toteutuksessa Loiku II oli auttamassa useissa vaiheissa, oli Huittisten Korkeakoskella toteutettu vanhan Loimijoen uoman ennallistamistyö.

2) Vesistö rakenteiden rakentamisen ohjaus Nientenojan alueella

Loiku II -hankkeessa tuettiin aiemman Loiku -hankkeen pilottialueen Punkalaitumen Nientenojan alueen maanomistajia vesienhallintaan liittyvien toimien toteutuksessa, seurattiin toimien vaikuttavuutta vesinäyteenotolla ja koottiin yhteen paikallistason kokemuksia toimintamallista. Lisäksi toteutettiin muiden rahoitusten ulkopuolelle jääviä toimia ja edistettiin loppujen tunnistettujen kunnostuskohteiden siirtymistä toteutukseen.

Takunkulmalla Nientenojalla tehtiin uomakunnostuskokonaisuus, josta osa toteutettiin Loiku II -hankkeen rahoituksella. Nientenojan alueella edistettiin myös alueen virkistyskäyttämähdsuusia. Nientenojan veden laatua seurattiin hankkeessa näyteenotolla keväisin ja syksyisin. Tulokset tallennettiin ympäristöhallinnon VESLA-rekisteriin. Ojan vedenlaadusta laadittiin lausunto Vauhtia vesienhoitoon -palveluun.

3) Monitavoitteisten kunnostusten aktivoiminen Hanhijoen alueella

Loiku II-hankkeessa vietiin aiemman Loiku-hankkeen valuma-alue toimien toimintamalli uudelle pilottialueelle Loimaan Hanhijoelle. Hanhijoella toimintamallia toteutettiin alueen ojitusyhteisöiden kanssa yhteistyössä. Hanhijoen pilottityön edetessä kehitettiin edelleen myös Loikun toimintamallia ja edistettiin sen leviämistä entistä laajempaan käyttöön.

Hanhijoen alueella hanke herätteli alueen ojitusyhteisöitä ja lähti selvittämään alueen kunnostusmahdollisuuksia yhteistyössä näiden tahojen kanssa. Hanhijoen alueen ojitusyhteisöiden kanssa kokoustiin ja tehtiin maastokatselmuksia alueen haasteisiin liittyen.

SISÄLTÖ

1.	HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET.....	1
2.	HANKKEEN TOIMET JA TOTEUTUS	2
2.1	Loimijoen pelastusohjelman jalkautus Loimijoen vesistöalueella	2
2.2	Vesistö rakenteiden rakentamisen ohjaus Nientenojan alueella	5
2.3	Monitavoitteisten kunnostusten aktivoiminen Hanhijoen alueella	7
3.	YHTEISTYÖ JA SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELEY	12
4.	VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	13
5.	HANKKEEN TUOTOKSET	14
6.	HANKKEEN TULOKSET	15
7.	HANKKEEN INNOVATIIVISUUS, MONISTETTAVUUS, UUTUUSARVO, HANKKEEN HYÖTY	15
8.	TOIMINNAN JATKUVUUS.....	16
9.	KUSTANNUKSET JA RAHOITUS	16
9.1	Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry.....	17
9.2	Valonia.....	17
10.	HANKKEEN TOTEUTUS NUMEROINA	18
11.	TOTEUTUSVAIHEEN ARVIOINTI.....	18

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon II (Loiku II) -loppuraportti 1.1.2021-30.11.2022

1. Hankkeen tausta ja tavoitteet

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVYY Yhdistys) on koordinoinut Loimijoen alueen vesienhoidon edistämistoimia syksystä 2018 alkaen (Kuva 1.1.). Koordinointityötä tehdään toimintasuunnitelman 2021–24 ([pdf](#)) mukaisesti laajassa yhteistyössä alueen kuntien, Hämeen, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskusten sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon II (Loiku II) -hanke oli osa koordinointityötä ja jatkoi vuosina 2019–20 Ympäristöministeriön rahoituksella toteutetussa Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon (Loiku) -hankkeessa aloitettua työtä. Loiku II -hankkeen tavoitteena oli jalkauttaa jo kehitettyjä työkaluja, eli pelastusohjelmaa ja valuma-aluekunnostusten toimintamallia, laajempaan käyttöön sekä samalla jatkokehittää ja muokata näitä työkaluja myös valtakunnalliseen käyttöön soveltuviksi. Loimijoen alueella tavoitteena oli aktivoida kunnostustoimien toteutusta ja tiivistää eri sektoreiden toimijoiden yhteistyötä ruohonjuuritasolta sidosryhmiin ja viranomaisiin.

Hankkeessa toimia toteutettiin kohdennetusti kahdella pilottialueella, Punkalaitumen Nientenojalla ja Loimaan Hanhijoella. Punkalaitumen Nientenojan pilottialueella tavoitteena oli, että aiemmassa Loiku-hankkeessa hyvälle alulle saatu kunnostustoimien toteutus jatkuisi. Loiku II -hankkeen kautta voitiin toteuttaa muiden rahoitusten ulkopuolelle jääneitä toimia ja taata rakentamistoimien laadukas toteutus, dokumentointi ja vaikutusten seuranta. Loiku II -hankkeen toisella pilottialueella Loimaan Hanhijoella tavoitteena oli vuonna 2019 tehdyn vesienhoidon yleissuunnitelman ([Tolonen ym. 2019](#)) toimien edistäminen. Työkaluna käytettiin Loikun toimintamallia. Työt pilottialueella tehtiin yhteistyössä suunnitelman laatineen Valonian kanssa.

Laajempana pitkän aikavälin tavoitteena oli Loimijoen vesistöalueella muodostuvan vesistökuormituksen vähentäminen vesienhallinnan tehostamisen kautta, ja Loimijoen ja sitä kautta Kokemäenjoen ja Selkämeren vedenlaadun paraneminen.

Kuva 1.1. Loimijoen vesistöalue ja vesien ekologinen tila alueella (Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon -hanke).

2. Hankkeen toimet ja toteutus

Hanke muodostui kolmesta toisistaan tukevasta hankeosuudesta, jotka olivat 1) Loimijoen pelastusohjelman jalkautus Loimijoen vesistöalueella, 2) vesistö rakenteiden rakentamisen ohjaus Nientenojan alueella ja 3) monitavoitteisten kunnostustoimien aktivointi Hanhijoen alueella.

2.1 Loimijoen pelastusohjelman jalkautus Loimijoen vesistöalueella

Aiemmassa Loiku-hankkeessa tehtiin Loimijoelle pelastusohjelma (kvvy.fi/pelastusohjelma) laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Pelastusohjelmaan on koottu tietopaketti asioista, jotka vaikuttavat keskeisesti Loimijoen vesistöalueen vesien tilaan, ja keinoista, joilla vesien tilaa voidaan parantaa.

Loiku II -hankkeessa tavoitettiin pelastusohjelman toteutukseen keskeisesti vaikuttavia tahoja. Koronapandemia ja henkilöstövaihdokset tosin aiheuttivat näihin hieman viivästyksiä.

Verkoston toimintaa ja Loimijokityötä ohjaavan Loru-ryhmän kanssa hanke kokoontui yhteensä kuusi kertaa. Iso, kaikki Loimijoen alueen toimijat yhteen kokoava Loimijoki-ryhmä kokoontui hankkeen aikana viisi kertaa, joista yksi kokoontuminen toteutettiin Hanhijoen valuma-alueen maastoihin tutustuen.

Pelastusohjelman toteutuksesta keskusteltiin myös **Neovan (ent. Vapo)** kanssa erityisesti turvetuotantoalueiden vesistövaikutuksiin ja niiden kompensointiin sekä käytöstä poistuvien tuotantoalueiden jatkokäyttöön liittyen. Lisäksi maataloussektorin toimijoiden (MTK Satakunta, MTK Varsinais-Suomi, Baltic Sea Action Group (BSAG), ProAgria ja Pyhäjärvi-Instituutti) kanssa käytiin aktiivista keskustelua. Hanke järjesti myös useita yleisötilaisuuksia, kuten yhdessä **MTK Satakunnan ja MTK Varsinais-Suomen kanssa Pellonpiennar-päivän salaojitusnäytöksenä Huittisissa sekä MTK Satakunnan, Baltic Sea Action Groupin (BSAG) ja Pyhäjärvi-Instituutin kanssa Maan kasvukunto ja pellon vesitalous -illan webinaarina. Pellonpiennarpäivään osallistui 35 henkilöä ja webinaaria kuunteli 42 henkilöä.** Yhteistyö MTK Satakunnan, Baltic Sea Action Groupin (BSAG) ja Pyhäjärvi-Instituutin kanssa jatkui webinaarin jälkeenkin. Lisäksi MTK Satakunnan kanssa edistettiin 2022 kipsinlevityksen markkinointia Loimijoen alueella ja käytiin keskusteluja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa mm. soveltuvista kipsinlevitysalueista. Hanke osallistui myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vetämän **Kipsi-hankkeen projektiryhmään.** Hanke oli aktiivisesti mukana myös Loimijoen aluetta vaivaavaan vieraslaji **isosorsimoon liittyvissä keskusteluissa,** ja piti esitelmän Loimijoen alueen isosorsimotilanteesta ja sen ratkaisuista Pyhäjärvi-instituutin ja Jokivarvikumppanit Leaderin järjestämässä Mitä kuuluu isosorsimo - vesiensuojelun ja vieraslajien torjunnan asukasillassa Yläneellä.

Metsätalouden toimijoista hanke oli yhteydessä Metsänhoitoyhdistys Loimijokeen ja Suomen metsäkeskukseen. Lisäksi hanke oli yhteydessä alueen kolmen Leader-ryhmään (Lounaplussa, Jokivarvikumppanit ja Joutsenten reitti) tavoitteena saada **vesiasiat mukaan Leadereiden uuden kauden strategioihin ja keskustella yhteistyöstä sen tiimoilta.** Hanke teki myös yhteistyötä Kokemäenjoen reitin kunnostusyhdistyksen kanssa kalateiden suunnittelun osalta, ja työsti Länsi-Suomen kalatalouskeskuksen kanssa Kokemäen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaa Loimijoen kunnostustarpeiden osalta.

Alueen maanomistajien ja yhdistysten neuvontatyötä on tehty aktiivisesti. Hanke järjesti yhdessä muiden KVVY Yhdistyksen hankkeiden sekä muiden sidosryhmien kanssa webinaareja ja hybriditilaisuuksia. Yhteensä näihin tilaisuuksiin osallistui yli 100 henkilöä. Lisäksi hanke neuvoi useita paikallisia yhdistyksiä heidän omissa hankkeissaan. **Muun muassa jotkin järviyhdistykset tilasivat konsultilta valuma-alue-suunnittelua Loiku-hankkeen kehittämään toimintamalliin pohjautuen.** Vastaavasti Loimaan Hennijoella elvytettiin hankehakemusta varten **uinuva pienviljelijäyhdistys.** Huittisten ja Punkalaitumen rajoilla Kourajoen valuma-alueella tehtiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen erillisrahoituksella esiselvitystä mallin jalkauttamiseksi myös sinne. Näkyvin paikallishanke, jonka toteutuksessa Loiku II on ollut auttamassa useissa vaiheissa, oli **Huittisten Korkeakoskella toteutettu vanhan Loimijoen uoman ennallistamistyö (Kuva 2.1).** Valmistu kohdetta esiteltiin useissa yhteyksissä niin KVVY Yhdistyksen kuin paikallistenkin toimesta. Kohde on myös viety kunnostajan karttapalveluun.

Hanke on edistänyt aktiivisesti aluetta vaivaavan vieraslaji **isosorsimon** torjuntaa seuraamalla tiiviisti Loimaan Lappijoen kunnostussuunnitelman tekemistä, ja kokeilemalla isosorsimon poistoa kuumavesikäsittelyllä (Kuva 2.2.). Yhteistyötahona tässä oli Eco Weedkiller -yritys. Kuumavesikäsittelystä valmistui myös Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijan Mirka Martikaisen opinnäytetyö isosorsimon kuumavesikäsittelystä ([linkki](#)) Loimaan Lappijoella. **KVVY Yhdistys hakee jatkorahoitusta isosorsimon poistolle Lappijoella yhdessä paikallisen Lappijoen Kaltonojan suojeluyhdistyksen kanssa.** Hanke selvitteli myös isosorsimon hyödyntämismahdollisuuksia mm. kompostointiin, biokaasutukseen ja biohiilen tuotantoon sekä kävi keskusteluita DTS Finlandin kanssa isosorsimon käsittelystä lämpötermisellä kompostoinnilla ja jalostamisessa esimerkiksi kasvualustojen raaka-aineena. Lisäksi hanke jätti yhdessä Vanajavesikeskuksen, Pyhäjärvi-instituutin, Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry:n ja Vesijärvisäätiön kanssa **Maa- ja metsätalousministeriölle esityksen vieraslajijasetuksen päivittämisestä niin, että isosorsimo lisättäisiin haitallisten vieraslajien listalle.**

Hanke avasi maaliskuussa kaikille avoimen kyselyn Loimijoen vesistöalueen kunnostustarpeista. Kyselyn tavoitteena oli kerätä konkreettisia ehdotuksia toimista, joita voisi yhdessä paikallisen tahon ja maanomistajien kanssa lähteä edistämään. Kyselyä jaettiin laajasti sidosryhmien kautta ja mm. Forsan lehti teki siitä juttua. Kyselyyn tuli 14 vastausta ja näissä oli tunnistettu isosorsimon aiheuttamat ongelmat ja ehdotuksissa oli myös joitakin valuma-alueella tehtäviä toimia.

Hanke osallistui myös valtakunnalliseen suunnitteluun osana vesistökuunnostusverkoston suunnittelu-ryhmää ja Vanajavesikeskuksen vesijaostoa. Lisäksi hanke osallistui ja kertoi toiminnastaan rahoittajan järjestämässä maa- ja metsätalouden vesienhallintahankkeiden webinaarissa.

Hanke edistyi pääosin hankesuunnitelman mukaisesti. Koronarajoitukset rajoittivat jossain määrin tilaisuuksien toteuttamista ja sidosryhmien tapaamista paikan päällä sekä aiheuttivat ylimääräistä työtä kokous- ja yleisötilaisuusjärjestelyissä.

Kuva 2.1. Huittisten Korkeakosken ennallistettu vanha Loimijoen uoma heti töiden päätyttyä elokuun alussa.

Kuva 2.2. Kimmo Kärki Eco Weedkiller -yrityksestä tekee kuumavesikäsitellyä vieraslaji isosorsimolle Loimaan Lappiojen täysin umpeen kasvaneessa uomassa.

2.2 Vesistö- rakenteiden rakentamisen ohjaus Nientenojan alueella

Loiku II -hankkeessa tuettiin aiemman Loiku -hankkeen pilottialueen Punkalaitumen Nientenojan alueen maanomistajia vesienhallintaan liittyvien toimien toteutuksessa, seurattiin toimien vaikuttavuutta vesinäyteenotolla ja koottiin yhteen paikallistason kokemuksia toimintamallista. Lisäksi toteutettiin muiden rahoitusten ulkopuolelle jääviä toimia ja edistettiin loppujen tunnistettujen kunnostuskohteiden siirtymistä toteutukseen.

Takunkulmalla tehtiin uomakunnostuskokonaisuus, josta kaksitasouomat rakennettiin Makera-tuella, ja Makera-rahoituksen ulkopuolelle jääneet kaksi allasrakennetta ja yksi pohjapato isomman altaan yhteyteen Loiku II -hankkeen rahoituksella (Kuva 2.3). Takunkulman rakentamistyöt alkoivat marraskuun 2021 lopulla ja saatiin valmiiksi tammikuun 2022 puolivälissä. Urakoinnista vastasi Jarttu Oy. Altaiden rakentamiseen liittyvä maanajo tehtiin kyläläisten talkoovoimin. Hanke osallistui rakentamiseen hoitamalla urakoitsijoiden kilpailuttamisen ja auttamalla maanomistajia työmaan valvonnassa. Lisäksi hanke esitteli kohteen rakentamista järjestämällä työmaalla työnäytöksen joulukuun 2021 alussa. Työnäytökseen osallistui 15 henkilöä. Vastaavasti valmista kohdetta hanke esitteli lokakuussa 2022 yhteistyössä MTK Satakunnan Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla -hankkeen kanssa. Tilaisuuteen osallistui myös Varsinais-Suomen ELY-keskus ja yleisöä paikalla oli 10 henkilöä. Lisäksi hanke teki tarinakartan uomakunnostuksesta (Nientenojan kaksitasouomat ja altaat) ja MTK Satakunta kuvasi työmaalla videon Pellolla-videosarjaan (Pellolla-video) (Kuva 2.4). Takunkulman kunnostus on viety myös vesistö-kunnostajan karttapalveluun. Nientenojan pilottikohteen toimien edistymiseen vaikutti ennen kaikkea sääolot käytännön töiden toteuttamisen osalta. Haasteista huolimatta kohteesta tuli hieno kokonaisuus ja esittelykohde.

Samassa yhteydessä Takunkulman työmaan kanssa kunnostettiin myös Laurinkosken altaat aiemman Loiku-hankkeen suunnitelman mukaisesti. Altaiden kunnostuksesta vastasi paikallinen maamiesseura ELY:n kunnostusavustuksen turvin.

Kuva 2.3. Suunnittelija Timo Niemelä KVVY Tutkimus Oy:ltä ohjaa ojan kaivuuta Takunkulman Nientenojalla joulukuussa 2021.

Kuva 2.4. MTK Varsinais-Suomen Anna Kymäläinen haastattelee ja MTK Satakunnan Laura Mäkelä kuvaa Nientenojan työmaan urakoitsija Kalle Jarttua Pellolla-sarjan videota varten.

Nientenojan alueelle rakennettiin Leader-rahoituksella myös Hiirensillan nuotiokatos oheispalveluineen (huussi, uimalaituri ja silta tulevalle luontopolulle) (Kuva 2.5).

Kuva 2.5. Hiirensillalle elokuussa 2021 Leader-rahoituksella valmistunut nuotiokatos oheispalveluineen.

Nientenojan veden laatua seurattiin hankkeessa näytteenotolla kevään syksyin. Tulokset tallennettiin ympäristöhallinnon VESLA-rekisteriin. Ojan vedenlaadusta on laadittu lausunto, joka on tallennettu Vauhtia vesienhoitoon palveluun ([linkki](#)).

2.3 Monitavoitteisten kunnostusten aktivoiminen Hanhijoen alueella

Loiku II-hankkeessa vietiin aiemman Loiku-hankkeen valuma-alue toimintamalli uudelle pilot-alueelle Loimaan Hanhijoelle. Valonia on laatinut alueelle vesienhoidon yleissuunnitelman vuonna 2019 (Tolonen ym. 2019). Hanhijoella toimintamallia alettiin toteuttaa alueen ojitusyhteisöiden kautta. Hanhijoen pilottityön edetessä kehitettiin edelleen myös Loikun toimintamallia ja edistettiin sen leviämistä entistä laajempaan käyttöön.

Neuvottelut Hanhijoen alueen maanomistajien kanssa käynnistettiin heti, kun alustava tieto rahoituksen toteutumisesta oli saatu. Työt aloitettiin Hanhijoen alaosan ojitusyhteisön kanssa käydyllä palaverilla ja maanomistajien kanssa tehdyillä jokivarsikävelyillä sekä maastomittauksilla (Kuva 2.6). Hanhijoen alaosan ojitusyhteisön järjestäytymiskokous pidettiin syksyllä 2021. Hanhijoen pääuoman osalta keskeiseksi tekijäksi muodostui uoman alaosassa sijaitseva Mällöisten yksityistien silta (Kuva 2.7). Sillan historiaa ja rakentamispäirustuksia selvitettiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Alustavan selvityksen perusteella osoittautui, että silta on korkeammalla kuin ojitusyhteisön lainvoimaisessa päätöksessä on määrätty. Jotta vedenpinta saadaan viljelyalueilla alemmaksi, tulee sillan padotuskorkeutta muuttaa. Ennen siltakäsymyksen ratkaisemista alaosan alueelle ei ollut mielekäästä suunnitella toimia.

Kuva 2.6. Jokivarren kunnostustarpeisiin ja -mahdollisuuksiin tutustumista huhtikuussa Hanhijoen alemman ojitus-yhteisön maanomistajien kanssa.

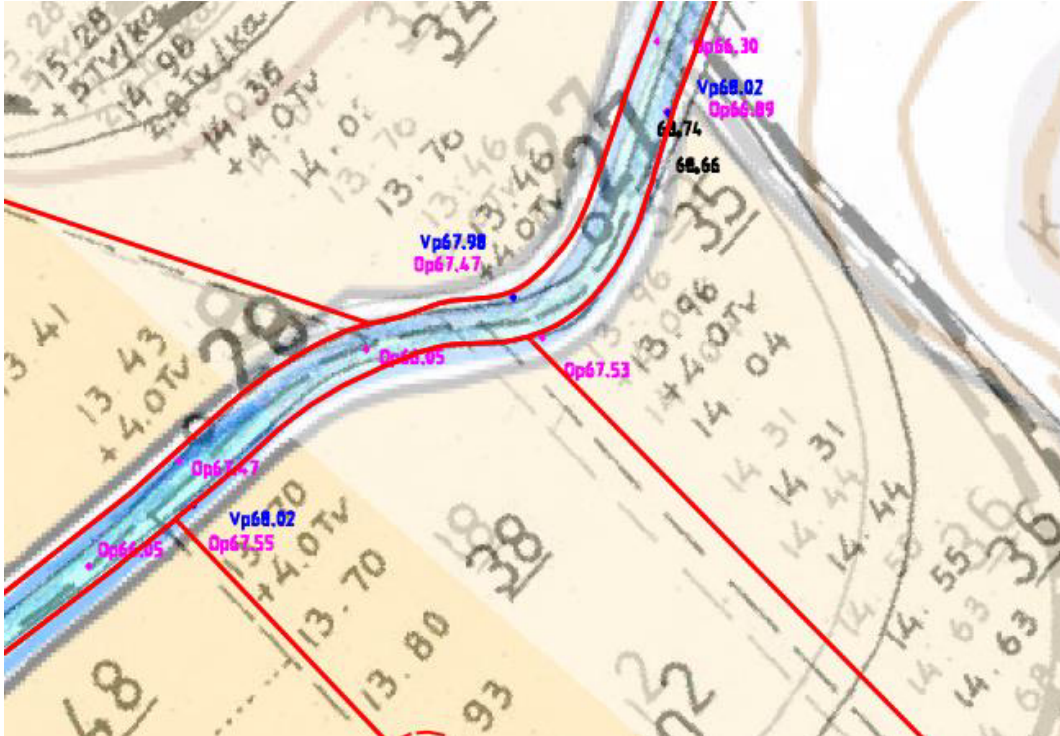

Kuva 2.7. Mälläisten yksityistien 3-aukkoinen kaarisilta Hanhijoen alaosassa.

Osoittautui, että varsinkin Hanhijoen yläosan maanomistajilla oli epäluuloja hanketta kohtaan ja vanhoja ristiriitoja eri tahojen kanssa. Ylemmän ojitusyhteisön paperit tilattiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta. Tämä vanha ja varsin laaja karttamateriaali linkitettiin ajan tasalla olevan kartta-aineiston päälle, jossa oli esitetty myös kiinteistöjen rajat (Kuva 2.8). Karttojen pohjalta keskusteltiin hankkeen alkuvaiheessa muodostetun maanomistajaporukan kanssa yhteisistä tavoitteista vesienhallinnan kehittämiseksi yhteistyössä ojitusyhteisön alueella. Yläpuolisen ojitusyhteisön yhtiökokous järjestettiin keväällä 2022. Kokouksessa muodostui toimikunta, jolla oli jatkossa puhe- ja toimintaoikeus hankkeen suuntaan. Maastokäyntien sekä useiden tapaamisten ja keskustelujen jälkeen alkoi löytyä yhteisiä

suuntaviivoja yläosan ojitusyhteisön toimikunnan kanssa. Hanke toteutti myös Hanhijoen yläosan ojitusyhteisön osittelun päivityksen, mikä oli hyvin laaja työ.

Oleellisin asia Hanhijoen yläosan ojitusyhteisön osalta oli Hanhijoen sillan eroosio-ongelma ja tähän liittyvä korjaustarve. Hanke kävi useaan otteeseen maastossa katsomassa kohdetta ja tekemässä mittauksia sillan alueella. Eroosiosuojaustyön etenemistä pyrittiin edistämään Loiku II -hankkeessa, mutta hankkeen päättyessä korjaustyö oli vielä toteuttamatta. Eroosiosuojaustyön lisäksi silta-alueella tehdyn kalataloudellisen kunnostustyön muokkauksista on keskusteltu Hanhijoen yläosan ojitusyhteisön kanssa. Rakenteiden on koettu padottavan vettä ja hankkeen tekemät maastomittaukset liittyvät myös tähän kysymykseen.

Kuva 2.8. Esimerkki ojitusyhteisön vanhasta kartasta, jonka päälle on tuotu nykyiset kiinteistörajat ja maastomittausten tulokset uoman ja peltojen korkeuksista.

Ojitusyhteisöjen kanssa tehtävän työn rinnalla kartoitettiin karttatarkastelujen avulla konkreettisia toimia vesienhallinnan, viipymän ja kiintoaineksen talteenoton parantamiseksi. Lisäksi toimilla pyrittiin lisäämään alueen monimuotoisuutta ja maisemaan liittyviä arvoja. Tavoitteena oli Loikun toimintamallin mukaisesti löytää toimia, joista kaikki kokevat hyötyvänsä.

Hanhijoen pilottialueen osalta hankkeessa tarvitsi käyttää paljon ajateltua enemmän työaikaa keskusteluihin maanomistajien kanssa ja luottamuksen rakentamiseen. Myös ojitusyhteisöjen järjestäytyminen vei ajateltua enemmän aikaa.

Valonian tehtävänä hankkeessa oli toteuttaa toimia metsätalouden vesiensuojelun parantamiseksi erityisesti Hanhijoen valuma-alueen pohjoisosan pohjavesisyötteissä latvapuroissa ja niiden lähiympäristössä sekä luonnonarvoiltaan merkittävien kohteiden läheisyydessä (suojelualueet). Valonia inventoi syksyllä 2021 Klopinojan kunnostettavaksi soveltuvan osuuden Metsähallituksen puorinventointimenetelmällä. Inventoidun uomaosuuden pituus oli noin 900 metriä (Kuva 2.9.). Menetelmän avulla

arvioitiin puron nykytila sekä mahdollisuudet luonnontilan parantamiseen. Inventoinnin perusteella Klopinojan alaosa oli edelleen kunnostusten tarpeessa, vaikka luonnontilaa muuttaneista perkauksista oli kulunut paljon aikaa. **Klopinojan kunnostusten tavoitteena oli parantaa Klopinojassa elävien taimenien lisääntymis- ja elinolosuhteita sekä lisätä luonnon monimuotoisuutta Klopinojassa ja sen välittömässä lähiympäristössä.** Keskeinen menetelmä Klopinojan luonnontilan parantamiseen oli puuaineksen lisääminen puroumaan. Puukunnostuksilla pyrittiin monipuolistamaan uoman rakennetta, vähentämään eroosiota ja lisäämään purouman monimuotoisuutta. Lisäksi puroon oli tarpeen lisätä taimenen kutupaikkoja. Klopinojasta tehtiin kunnostussuunnitelma, jota pyrittiin toteuttamaan hankkeen aikana.

Kuva 2.9. Klopinojan kunnostussuunnittelu kohdistuu vihreällä viivalla merkitylle uomaosuudelle.

Klopinojan alaosassa pellon kohdalla purossa kasvaa runsaasti harvinaista **purosätkintä** (kuva 2.10.), mikä ilmeisesti johtuu Klopinojan selvästä pohjavesivaikutuksesta ja toisaalta kasvupaikan valoisuudesta (uoman länsipuoli avointa peltoa). Kartoitetulta uomaosuudelta havaittiin syksyllä 2021 noin **kymmenen taimenta**. Taimenen elinympäristönä ja luontaisen lisääntymisen kannalta Klopinoja on tärkeä kohde. Yhdeksi kunnostuskohteeksi on suunniteltu metsäisellä osuudella sijaitsevaa lyhyttä koskimaista osuutta (kuva 2.11.). **Klopinojan kunnostuksilla on tarkoitus tukea taimenpopulaation vahvistumista ja elinvoimaisuutta aiheuttamatta tulvahaittoja yläpuolisille pelloille tai metsätalousalueille.** Kunnostussuunnittelun tukena on aikanaan ojitussyhteisön tarpeisiin tehdyt tarkat Klopinojan uoman **korkotasomittaukset** ja niistä luotu **kartta-aineisto**. Aineiston pohjalta kunnostukset voidaan suunnitella aiheuttamatta padotusta Klopinojan yläosaan.

Valonian osalta Hanhijoen kunnostusten suunnittelu eteni oletettua hitaammin erityisesti ylemmän ojitussyhteisön järjestäytymiseen liittyvien haasteiden takia. **Toisaalta Klopinojan kartoitustyö ja alustava kunnostussuunnittelu saatiin tehtyä aikataulussa.** Suunnittelun ja lupien kannalta oli myönteistä,

että KVVY Yhdistys sai digitoitua Klopinojan korkotasomittaukset ojitussyhteisön vanhoista asiapapereista. Tämä sujuvoitti yhteistyötä maanomistajien kanssa ja loi vakaan pohjan kunnostusten vesitasevaikutusten osoittamiselle. Klopinojan kunnostuksia ei lopulta päästy hankkeessa tekemään, koska alemman kunnostusosuuden maanomistaja ei toistaiseksi halunnut kunnostustoimia maille. Valonia kävi Klopinojan kunnostuksiin liittyen rakentavaa keskustelua ojitussyhteisön kanssa asiasta syksyllä 2022. Lopputulemana päädyttiin siihen, että vielä ei ole aika kunnostuksille, mutta asiaan voidaan palata kun Hanhijoen Virttaantien sillan kohdalle tehdyn luonnonmukaisen kosken korjaustoimet saadaan valmiiksi. Kosken on todettu padottavan Hanhijokea verrattuna korjaustöitä edeltävään aikaan. Tavoitteena on tehdä Klopinojan kunnostus osana jotain toista hanketta.

Klopinojan ylemmän kunnostusalueen maanomistajan kanssa tehtiin maastokäynti hänen omista maansa metsään ja Klopinojan varteen kesäkuussa 2022. Maanomistajan lisäksi paikalla olivat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ylitarkastaja Iiro Ikonen, Valonian Jussi Aaltonen ja Jarkko Leka. Maanomistaja suhtautui myönteisesti Valonian esittämiin kunnostusehdotuksiin ja toisaalta hän oli kiinnostunut metsäkiinteistön vapaaehtoisesta suojelusta. Ikonen totesi kohteen täyttävän METSO kriteerit, ja että alue täydentää hyvin siinä kiinni olevaa Himmastenrahkan Natura-aluetta. Lopputulemana oli, että valtio osti ko. kiinteistön luonnonsuojelutarkoituksiin. Kunnostusalueen yläosan suojeluarvotukisi, että kunnostukset voitaisiin tehdä Valonian ehdottamalla Klopinojan osuudella.

Valonia viritti myös metsänhoitoyhdistys Loimijoen kanssa yhteistyötä metsätalouden ennakoivaan vesienhallinnan ja vesiensuojelun toteutukseen. Loiku II hankkeen puitteissa ehdotettiin, että hanketyönä voitaisiin toteuttaa yksi tehostetun vesiensuojelun kohde Hanhijoen valuma-alueen pohjoisosan turvemaavaltaiselle metsätalousalueelle. Metsänhoitoyhdistykseltä toivottiin ehdotuksia kunnostuskohteista. Yhteistyö ei tuottanut tulosta eikä hankkeessa ei saatu toteutettua vesienhallintaa ja vesiensuojelua parantavaa kohdetta. Valonian ja Suomen metsäkeskuksen yhteistyön tuloksena Metsäkeskuksen projektipäällikkö Elli Peltovirta aloitti luonnonhoitohankkeen suunnittelun Hanhijoen valuma-alueen pohjoisosan turvemaavaltaiselle ja pohjavesivaikutteiselle metsätalousalueelle. Luonnonhoitohankkeen tarkoituksesta ja tavoitteista keskusteltiin Valonian ja SMK:n välisessä palaverissa syyskuun lopulla 2022. Valonia tähdensi erityisesti alueen pohjavesivaikutteisen puroverkoston ja lähteiden luontoarvojen merkitystä ja huomioimista luonnonhoitohankkeen suunnittelussa ja toimenpiteiden kohdentamisessa. Valonia tarjoutui auttamaan hankkeen suunnittelussa, mikäli Metsäkeskus tarvitsee asiantuntijankemeyksiä vesienhallintaan, vesiensuojeluun ja luonnon monimuotoisuuteen liittyen.

Kuva 2.10. Tiheä purosätkinkasvusto Klopinojan alaosassa pellon kohdalla.

Kuva 2.11. Kunnostuskohteeksi soveltuva lyhyt koskimainen osuus Klopinojalla. Uoman oikeanpuoleinen ranta kuuluu **Himmaistenrahkan luonnonsuojelualueeseen.**

Hanhijoen veden laatua seurattiin keväisin ja syksyisin tehdyillä vesinäytteenotoilla. Tulokset tallennettiin ympäristöhallinnon VESLA-rekisteriin. Joen vedenlaadusta laadittiin myös lausunto, joka tallennettiin Vauhtia vesienhoitoon palveluun ([linkki](#)).

3. Yhteistyö ja sidosryhmätyöskentely

Hankkeen päätoteuttaja ja hankkeen hakija oli Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVYY Yhdistys). Hankkeen osatoteuttajana toimii Valonia/Varsinais-Suomen liitto tuensiirtosopimuksella. **Valonia osallistui pääasiassa Hanhijoen pilottialueen toimien toteuttamiseen. Toteuttajaorganisaatioiden lisäksi hanke teki tiivistä yhteistyötä lukuisten muiden yhteistyötahojen kanssa.**

Hankkeelle perustettiin suunnitteluryhmä. Ryhmän tavoitteena oli koota 2–3 kertaa vuodessa eri sektoreiden asiantuntijoita keskustelemaan hankkeen esiin nostamista Loimijoen tilan parantamiseen tähtäävistä toimista. Suunnitteluryhmän kokoonpano on esitetty kuvassa 3.1. Valtaosa ryhmän jäsenistä oli mukana myös edeltävässä Loiku-hankkeessa. **Keväällä 2022 Satu Heinon tilalle tuli Hanna Arola KVVY Yhdistyksestä.** Mukana olevien tahojen lisäksi suunnitteluryhmään pyydettiin mukaan edustajia ProAgriasta, Metsänhoitoyhdistys Loimijoesta, Suomen ympäristökeskuksesta ja Ympäristöministeriöstä. Heillä ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta sitoutua ryhmän toimintaan. Ryhmä kokoontui kahdesti vuonna 2021 ja vuonna 2022 suunnitteluryhmä oli kutsuttu mukaan Hanhijoen alueen maastopäivään, johon oli kutsuttu myös LORU- ja Loimijoki-ryhmät. Suunnitteluryhmän kokouksissa käsiteltiin muun muassa Hanhijoen pilottialueen asioita. **Ryhmän kautta syntyi myös konkreettista yhteistyötä esimerkiksi BSAG:n ja MTK:n kanssa.**

Etunimi	Sukunimi	Organisaatio
Satu	Heino	KVVY Yhdistys
Matti	Jokela	Punkalaitumen pohjoinen maamiesseura ry
Marja	Kosme	Varsinais-Suomen ELY-keskus
Jarkko	Leka	Valonia
Elina	Liinaharja	MTK Satakunta
Eeva	Nuotio	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Janne	Pulkka	KVVY Yhdistys
Ari	Sallmén	Varsinais-Suomen ELY-keskus
Soja	Sädeharju	Baltic Sea Action Group (BSAG)
Teuvo	Taura	Suomen Tieyhdistys
Markku	Toiviainen	Kokemäen kalatalousalue
Jarmo	Uimonen	Suomen metsäkeskus
Jaana	Uusi-Kämpä	Luonnonvarakeskus (Luke)

Kuva 3.1. Suunnitteluryhmän kokoonpano. Keväällä 2022 Satu Heinon tilalle tuli Hanna Arola.

Suunnitteluryhmän lisäksi hankkeen merkittäviä sidosryhmiä olivat LORU-ryhmä sekä laaja Loimijoki-ryhmä. LORU-ryhmä muodostui kuntien ja ELY-keskusten edustajista. Vastaavasti Loimijoki-ryhmään kuului laajasti eri tahoja ja toimijoita. **Luonnollisesti myös Loimijoen alueen paikallistoimijat, kuten ojitusyhteisöt ja muut maanomistajat,** olivat tärkeä osa hankkeen verkostoa. Sidoryhmiltä hanke sai tietoa alueella tehtävistä ja tarvittavista kunnostustoimista sekä sai jalkautettua omaa toimintamallia viestinnän kautta.

Hanke panosti yhteistyöhön myös muiden KVVY Yhdistyksen hankkeiden kanssa järjestämällä Vesi-iltoja sekä Hankewebinaarin. Hanke teki yhteistyötä myös muiden toimijoiden ja heidän hankkeidensa kanssa, esimerkkinä vaikkapa MTK Satakunnan Ilmastotekoa ruohonjuuritasolla - hankkeen kanssa pidetty Takunkulman yleisötilaisuus lokakuussa 2022.

4. Viestintä ja tiedottaminen

KVVY Yhdistys teki hankkeelle oman sivun Loimijoen vesienhoitotyö -sivuston alle ja viesti aktiivisesti hanketoimistaan. Hankkeesta on ollut juttua viidessä KVVY Yhdistyksen [uutiskirjeessä](#). Lisäksi hanke julkaisi neljä [blogikirjoitusta](#), yhden [tiedotteen](#) sekä kutsui mediaa tutustumaan simpukkasukelluksiin, valmiiseen ennallistettuun kohteeseen Huittisten Korkeakoskella, salaojitusnäytökseen Huittisissa ja Ta-

kunkulman kunnostustoimien esittelyyn (Kuva 4.1). Hanke esitteli Huittisten Korkeakosken ennallistamishanketta myös valtakunnallisen vesistökuunnostusverkoston [aamukahveilla](#) elokuussa 2021. Lisäksi hanke viesti aktiivisesti Facebookissa ja LinkedInissä.

Hanke osallistui myös valtakunnalliseen keskusteluun ja tapasi valtakunnallisia kumppaneita erilaisten tilaisuuksien ja työpajojen yhteydessä. Lisäksi hanke kirjoitti toimistaan EU:n maaseutuverkoston sivuille ([enrd.eu](#)) esimerkkinä hyvistä hankekäytännöistä Suomesta. Kirjoitus toteutettiin yhteistyössä Joutsenten reitin Petri Rinteen kanssa.

Valonia teki hankkeelle oman sivun verkkosivuilleen. Lisäksi Valonia osallistui KVVY Yhdistyksen järjestämiin Hanhijoen kunnostuksia käsitteleviin kokouksiin ja Hanhijoen alaosalla huhtikuussa 2021 järjestettyyn maanomistajatilaisuuteen. Lisäksi Valonia osallistui Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen järjestämiin Maa- ja metsätalouden kestävä vesienhallinnan hanke- ja sidosryhmätalaisuuksiin.

Kuva 4.1. Otsikoita hankkeen toteutukseen liittyvistä lehtijutuista.

Hanke tavoitti laajasti eri toimijoita tekemänsä viestinnän kautta. Kunnostustoimien osalta merkittävimpiä yhteistyötahoja olivat maanomistajat ja vastaavasti valtakunnallisen vaikuttamisen osalta ministeriöiden henkilöt sekä viranomaiset. Hankkeen tekemät viestintä- ja tiedotusmateriaalit, kuten tarinakartat, ovat nähtävillä KVVY Yhdistyksen hankesivuilla myös hankkeen päätyttyä.

5. Hankkeen tuotokset

Hankkeessa ja hankkeen avulla toteutettiin konkreettisia kunnostustoimia Punkalaitumen Nientenojan alueella. Takunkulmalla toteutettiin talvella 2021–2022 vesienhallintarakenteiden rakentaminen yhteistyössä maanomistajien kanssa. Tästä hanke teki tarinakartan: <https://story-maps.arcgis.com/stories/b8708494c2cd415b9635211f9a219916> ja MTK Satakunta Pellolla-videon <https://www.youtube.com/watch?v=q12Cj72Ycul>. Lisäksi hanke edisti Hiirensillan ja Laurinkosken alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Hankkeessa Nientenojalta ja Hanhijoelta otettujen vesinäytteiden tulokset ovat kaikkien katsottavissa ympäristöhallinnon avoimesta Hertta-tietokannasta ja näytetulokset antavat osaltaan myös tietoa vesistömallien tueksi. Lisäksi molemmista pilotti-kohteesta tehtiin vedenlaatulausunnot KVVY Yhdistyksen vesienhoidon nettisivuille <https://vesienhoito.kvvy.fi/vesientila/>. Hanke myös edesauttoi Loimankoskella tehdyn laajan uoman ennallistamishankkeen toteutumisessa ja sähkökoekalasti kunnostetun omaisuuden syksyllä 2022. Sähkökoekalastuksen tulokset on viety koekalastusrekisteriin.

6. Hankkeen tulokset

Hanke toteutti Loimijoen pelastusohjelman jalkautusta ennen kaikkea pilottialueella tehtyjen ja edistettyjen toimien kautta. Nientenojalla tehdyillä kunnostustoimilla odotetaan olevan positiivisia vaikutuksia veden laatuun, mutta tässä hankkeessa tarkastelujakso jäi vielä kovin lyhyeksi. Vesinäytteiden myötä hanke kuitenkin tuotti myös uutta tietoa alueen vesien vedenlaadusta.

Hanke sai heräteltyä myös Hanhijoen alueen uinuvia ojitusyhteisöjä. Näiden kanssa yhteistyö lähti hyvään alkuun hankkeen aikana. Lisäksi hanke teki erittäin aktiivista sidosryhmäyhteistyötä ja sai myös näkyvyyttä alueen vesistöille ja kunnostustoimille.

Kokonaisuudessaan hanke onnistui tavoitteissaan hyvin. Se jalkautti Loimijoen pelastusohjelmaa esimerkiksi paikallistoimijoille annetun neuvonnan kautta sekä pilottialueilla tehdyillä toimilla. Lisäksi hanke sai konkreettisia kunnostustoimia toteutettua.

7. Hankkeen innovatiivisuus, monistettavuus, uutuusarvo, hankkeen hyöty

Hanke onnistui aktivoimaan paikallisia toimijoita ja jalkauttamaan vesistöihin liittyviä toimintamalleja Loimijoen alueelle. Hanke teki tiivistä yhteistyötä maanomistajien kanssa ja tehty työ tuotti konkreettisia tuloksia, mutta toisaalta nosti keskusteluihin haasteellisiakin asioita ja ristiriitoja elinkeinotoiminnan ja vesienhoidon välillä. Hanke loi kuitenkin positiivista, rakentavaa ja avointa keskustelukulttuuria näiden asioiden osalta.

Hankkeen hyödyntämä ja jalkauttama toimintamalli herätti myös paljon kiinnostusta niin KVVY Yhdistyksen hankkeiden kuin sidosryhmienkin kesken. Hankkeen toimintamallia onkin esitelty muun muassa HAMK:in vetämässä Opitaan Ojista -hankkeessa sekä Lestijärvi – maakuntajärven kunnostaminen - tilaisuudessa.

Hankkeen suoria hyödynsajia olivat alueen maanomistajat ja asukkaat. He hyötivät hankkeesta mm. tulvien vähentymisenä, veden kirkastumisena, elinkeinotoiminnan toimintaedellytysten säilymisenä muuttuvassa ympäristössä sekä veden laadun, maisemallisten arvojen ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantumisena pitkällä tähtäimellä. Lisäksi hankkeesta hyötivät suoraan alueen paikallis-toimijat, kuten kyläyhdistykset, vesiensuojeluyhdistykset, ojitusyhteisöt, tienhoitokunnat, maamiesseurat, metsästysseurat ym. Heille hanke tarjosi ennen kaikkea asiantuntijaosaamista, jotta toimijoiden resurssit saatiin kohdennettua vaikuttavimpiin toimiin. Samalla myös toimijoiden osaaminen ja keskinäinen yhteistyö lisääntyi.

Hankkeen lopullisia hyödynsajia olivat kaikki Loimijoen vesistöalueella asuvat, mökkeilevät, vierailevat tai yritystoimintaa harjoittavat toimijat sekä kunnat. Hankkeen toimintamallista hyötivät myös vesienhoidon suunnittelun parissa työskentelevät asiantuntija- ja viranomaistahot niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin.

8. Toiminnan jatkuvuus

Hankkeessa toteutettujen konkreettisten kunnostustoimien odotetaan osaltaan parantavan Nientenojan ja siten Punkalaitumenjoen ja Loimijoen vedenlaatua. Lisäksi Nientenojan alueella edistettyjen virkistyskäyttöön liittyvien toimien kautta on saatu lisättyä uomanvarren viihtyisyyttä ja vetovoimaa. Myös hankkeen edistämällä kunnostustoimilla on merkitystä esimerkiksi vesiluonnon ja ympäristön monimuotoisuuteen, mikä näkyy esimerkiksi ennallistetussa Loimankoskessa. Hanke on myös vienyt alueella tehtyjä konkreettisia kunnostustoimia Kunnostajan karttapalveluun.

Hankkeen tekemät materiaalit tulevat säilymään KVVY Yhdistyksen Loimijoen vesienhoitotyön koordinoitavilla <https://kvvy.fi/yhdistys/loimijoki/>. Vastaavasti hankkeessa kerätty vedenlaatu- ja kalastotieto on viety valtakunnallisiin rekistereihin.

Loimijoki-työtä on tarkoitus jatkaa myös tulevina vuosina. Tavoitteena on jatkaa pelastusohjelman jalkautusta pilottiluonnon kautta ja löytää myös uusia kohteita suunnitteluun ja toteutukseen. Myös verkostotyötä on tarkoitus jatkaa ylläpitämällä Loimijoki-ryhmän toimintaa. Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa sidosryhmien kanssa esimerkiksi säännöllisten kokousten muodossa kunkin ryhmän kanssa. Lisäksi tavoitteena on panostaa lisää myös paikallisten verkostojen luomiseen. Seuraavalle hankkeelle tullaan hakemaan rahoitusta syksyllä 2022.

Klopinojan kunnostukset pyritään toteuttamaan lähivuosina Valonian hanketyönä, kun Hanhijoen Virttaantien kohdalla olevan luonnonmukaisen kosken korjaustyöt on saatu tehtyä. Valonia tekee yhteistyötä Suomen metsäkeskuksen Elli Peltovirran kanssa Hanhijoen valuma-alueen pohjoisosaan suunnitellun luonnonhoitohankkeen toteuttamiseksi. Suunniteltu luonnonhoitohanke parantaa kestävästä vesienhallinnasta ja vesiensuojelun tavoitteita.

9. Kustannukset ja rahoitus

Hanke toteutettiin KVVY Yhdistyksen ja Valonian yhteishankkeena. Hankkeen budjetoidut kokonaiskustannukset olivat 224 510 euroa ja hankkeelle oli myönnetty 70 % avustus. Arvonlisävero jäi hakijoiden lopulliseksi kustannukseksi ja sisältyi kustannuksiin. Hankkeelle oli laskettu yleiskuluja 15% palkkakuluista (flat rate). Hankkeen toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 173 280 euroa. Hankkeen budjetista jäi toteutumatta siten noin 22,82 % eli 51 231 euroa. Merkittävimpiä syitä tähän olivat KVVY Yh-

distyksessä hankkeen aikana tapahtuneet merkittävät henkilöstömuutokset, jotka aiheuttivat haasteita hankeresursoinnille. Lisäksi koronapandemia näkyi varsinkin hankkeen alkuvaiheessa yleisötilaisuuksien järjestämismahdollisuuksissa.

9.1 Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry

KVVY Yhdistys toimi hankkeen hakijana ja päätoteuttajana. Näin ollen myös valtaosa hankkeen kustannuksista muodostui KVVY Yhdistyksen kuluista. KVVY Yhdistyksen budjetti oli 187 080 euroa.

KVVY Yhdistyksen toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 146 108 euroa. Kustannukset muodostuivat pääosin hankehenkilöstön palkkakustannuksista. Kaikki hankehenkilöt pitivät kirjaa työajankäytöstä ja hanketyö kirjattiin hankkeen omalle kustannuspaikalle. Henkilötyökuukausiin sisältyi lomakorvaukset ja lomarahat, jotka jyvitettiin hankkeelle tehtyjen tuntien suhteessa työaikakirjanpidon mukaisesti.

Hankkeen muut kustannukset muodostuivat työntekijöiden matkakustannuksista, yleisötilaisuuksien tilavuokrista ja ostopalveluista. Ostopalvelukustannuksia muodostui kunnostusten seurantaan liittyvistä ojavesinäytteiden analytiikkakuluista, tiedottamiseen ja viestintään liittyvistä kuluista sekä Nientenojan rakennuskustannuksista.

Hankkeen omarahoitukseen laskettavaa talkootyötä muodostui yhteensä 5002,5 euron edestä. Nämä muodostuivat Nientenojan työmaan järjestelyistä ja maanajosta sekä työnäytöksen ja mediatilaisuuden järjestelyistä. Hankkeelle oli budjetoitu talkootyötä yhteensä 5 000 euroa ja siten talkootyön määrä tuli täyteen. Loppu omarahoitus katettiin yhdistyksen jäsenmaksuvaroilla.

9.2 Valonia

Valonia oli KVVY Yhdistyksen hankekumppani Hanhijoen valuma-alueen vesienhallinnan ja vesiensuojelun suunnittelussa ja toteutuksessa. Valonian budjetti hankkeelle oli 37 430 euroa.

Valonian toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 27 172 euroa. Henkilökustannusten osuus kustannuksista oli 86 %. Hankkeelle töitä tekivät Valonian vesistöasiantuntija Jussi Aaltonen sekä vesi- ja luontoasiantuntija Jarkko Leka. Hanketyöstä on tehty työaikakirjanpito ja tehty työ on kirjattu hankkeen kustannuspaikalle (KP 006038). Lomakorvaukset ja lomarahat on jyvitetty hankkeelle työaikakirjanpidon mukaisten tuntien suhteessa.

Hankkeen muut kustannukset muodostuivat työntekijöiden matkakustannuksista (yht. 226 euroa) sekä yleiskustannuksista (flatrate 15 %). Ostopalvelukustannuksia hankkeessa ei muodostunut, koska kunnostuksia ei päästy toteuttamaan. Hankkeen omarahoitusosuus on 8 151 euroa (30 %). Omarahoitusosuus katetaan Valonian perusrahoituksella (vuosittaiset osallistumismaksut).

10. Hankkeen toteutus numeroina

KYSYMYS	lkm
Kuinka monta maanomistajaa on ollut mukana hankkeessa? Myös maanvuokraajat lasketaan.	10-20
Kuinka monta uutta menetelmää hankkeessa pilotoitiin?	1
Kuinka monta valuma-aluekohtaista / osa-valuma-aluekohtaista suunnitelmaa hankkeessa on laadittu?	0
Mikä on valuma-aluekohtaisten suunnitelmien laajuus (pinta-ala, ha)?	0
Kuinka monta tilaisuutta hanke on järjestänyt? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	10-20
Kuinka monta osallistujaa on yhteensä ollut hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	n. 200
Kuinka moneen muiden järjestämään tilaisuuteen hanke / hankkeen edustajat ovat osallistuneet. Tässä huomioidaan vesienhallinnan teemaan liittyvät tilaisuudet. Esim. webinaariesittelyt/ Webinaarien arvioitu kuulijamäärät.	n. 10
Kuinka monta viestintätuotetta hankkeessa on valmistunut? Viestintätuotteita ovat esimerkiksi tiedotteet/uutiset, blogit, videot, esitteet, podcastit, some, verkkosivut, lehtijutut yms.	20-30
Kuinka monta asiantuntija-artikkelia hankkeessa on valmistunut?	0

Hanke tavoitti useita maanomistajia niin tehtyjen kunnostustoimien kuin kahden hyvin laajan ojitusyhteisön koollekutsumisen kautta. **Konkreettisen hanketyön osalta maanomistajia oli hankkeessa mukana arviolta noin 10-20, mutta mikäli ojitusyhteisöt lasketaan mukaan, niin tällöin luku nousee selkeästi yli 100.** Hankkeessa oli käytettävissä valmiita teknisiä suunnitelmia, joita hanke lähti toteuttamaan ja myös onnistui toteuttamaan. Suunnittelutyö jäi siten tässä hankkeessa vähemmälle.

11. Toteutusvaiheen arviointi

Hankkeessa onnistuttiin jalkauttamaan Loimijoen pelastusohjelmaa konkreettisten toimien ja neuvonnan sekä edistämistyön kautta. Hankkeen viestintä oli myös onnistunutta. **Hankkeessa tuli kuitenkin selkeästi esiin myös se, miten haasteellista asioiden yhteensovittaminen voi olla, ja miten tärkeää on tavoittaa ja keskustella toimenpiteistä etukäteen alueen maanomistajien kanssa.** Hankkeen sisäisiksi riskeiksi ja haasteiksi muodostuivat KVVY Yhdistyksessä tapahtuneet kaksi merkittävää henkilöstömuutosta, joiden myötä käytännössä vuosien hiljainen tieto Loimijoen alueella tehdystä työstä ei ollutkaan enää käytettävissä. Uudet hanketyöntekijät pääsivät kuitenkin hyvin hankkeeseen mukaan. Kokonaisuudessaan hanke onnistui kaikkien muutoksien keskellä toteuttamaan tavoitteensa ja turvaamaan työn jatkuvuuden alueella.